Themabijeenkomst Financieel Perspectief

Samen richting geven aan de toekomst van Medemblik

14 september 2026

GEMEENTE Medemblik

Doel van vanavond

U als gemeenteraad vroegtijdig meenemen in de financiële opgave én uw wensen voor het vervolg

- Gezamenlijk beeld vormen van de financiële opgave: waar staan we nu en wat is er al gedaan?

- Toelichting over de verbreding van het Project Ombuigingen.

- De rol van u als raad in dit traject expliciet maken: hoe wilt u richting geven, dilemma's wegen en kaders meegeven.

Met u bespreken hoe het vervolgproces richting de startnotitie, Voorjaarsnota 2027 en Begroting 2028 wordt ingericht.

GEMEENTE Medemblik

Programma

20.30 uur	Opening en bestuurlijke context
20.40 uur	Financieel beeld
21.00 uur	Project Ombuigingen: van eerdere inventarisatie naar verbrede aanpak
21.15 uur	Break-outs: informatiebehoefte, effecten en dilemma’s
21.45 uur	Plenaire oogst: wat nemen we mee in het vervolg?
22.00 uur	Afronding en aansluitend borrel

GEMEENTE Medemblik

Inhoud

1. Huidig financieel beeld
2. Waar komen we vandaan?
3. Verbreding Project Ombuigingen
4. Rol van u als raad
5. Break-outs en vervolg

GEMEENTE Medemblik

1. Huidig financieel beeld

Waar staan we en wat betekent dit voor de komende jaren?

GEMEENTE Medemblik

Financieel beeld Voorjaarsnota 2026 (na meicirculaire)

Informatie om het financiële beeld goed te kunnen beoordelen

In het huidige financiële beeld zijn al Ombuigingen verwerkt:

Realistisch begroten

€ 3,8 miljoen structureel vanaf 2026

Anders organiseren

Ingroeipad van € 2,2 miljoen beoogd potentieel

- 2028: 50% = € 1,1 miljoen
- 2029: 60% = € 1,32 miljoen
- 2030: 70% = € 1,54 miljoen

Belangrijk: het spoor Anders organiseren wordt nog projectmatig uitgewerkt. Het daadwerkelijk realiseerbare financiële effect is daarom nog onzeker.

Belangrijke context

Het financiële beeld staat niet stil.

Op dit moment wordt hard gewerkt aan de Begroting 2027–2030.

Nieuwe ontwikkelingen en actualisaties die daarin worden verwerkt, zijn nog geen onderdeel van het beeld dat vandaag wordt getoond.

GEMEENTE Medemblik

Financieel beeld Voorjaarsnota 2026 (na meicirculaire)

*Bedragen * € 1.000*

Overzicht begrotingsresultaat	2026	2027	2028	2029	2030
Stand Voorjaarsnota 2026 (resultaat)	**-1.658**	**-841**	**-2.239**	**-2.789**	**-2.618**
Incidentele lasten	18.208	7.172	4.416	6.095	6.095
Incidentele baten	-16.371	-7.287	-5.458	-7.049	-7.049
Stand Voorjaarsnota 2026 (reële resultaat)	**179**	**-956**	**-3.281**	**-3.743**	**-3.572**
Effect Meicirculaire 2026	466	1.443	901	521	710
Stand Voorjaarsnota 2026 na Meicirculaire	**645**	**487**	**-2.380**	**-3.222**	**-2.862**

De meicirculaire verbetert het financiële beeld voor 2026 en 2027. Vanaf 2028 blijft een structureel tekort van circa € 2,4 tot € 3,2 miljoen per jaar.

GEMEENTE Medemblik

Financieel beeld Voorjaarsnota 2026 (na meicirculaire)

Overzicht begrotingsresultaat	2026	2027	2028	2029	2030
Stand Voorjaarsnota 2026 na Meicirculaire	**645**	**487**	**-2.380**	**-3.222**	**-2.862**
Af: verwerkt effect Realistisch begroten	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800
Af: verwerkt effect Anders organiseren	–	–	-1.100	-1.320	-1.540
Resultaat zonder reeds verwerkte ombuigingen	**-3.155**	**-3.313**	**-7.280**	**-8.342**	**-8.202**

In het huidige financiële beeld zijn al ombuigingen verwerkt. Zonder deze maatregelen zou het structurele tekort vanaf 2028 oplopen tot circa € 7 à € 8 miljoen per jaar.

GEMEENTE Medemblik

Oorzaken en handelingsperspectief

De belangrijkste oorzaken zijn:
- oplopende kosten in het sociaal domein;
- een lagere bijdrage uit het gemeentefonds;
- onzekerheid over toekomstige compensatie vanuit het Rijk.

De gemeente heeft slechts beperkt invloed op deze ontwikkelingen. Daarom bereiden we tijdig zelf keuzes voor.

We zetten in op twee sporen:
- We blijven, samen met de VNG, aandringen op voldoende en voorspelbare Rijksfinanciering.
- Tegelijkertijd brengen we in beeld aan welke (aanvullende) knoppen we als gemeente zelf kunnen draaien. Daarbij kijken we naar bestaande uitgaven en inkomsten, maar ook naar de ruimte voor en prioritering van ambities uit het coalitieprogramma.

Zo houden we als gemeente zelf het roer in handen.

GEMEENTE Medemblik

2. Waar komen we vandaan?

Van ravijnjaar naar structureel financieel perspectief

GEMEENTE Medemblik

De opgave is niet nieuw

De geschiedenis in hoofdlijnen

Begroting 2025–2028	Meerjarenbeeld laat vanaf 2026 structurele tekorten zien; de ravijnjaren komen in beeld.
2024/2025	Bestuursopdracht: verken ombuigingsmaatregelen voor een begroting 2026–2029 in balans.
Februari 2025	BDO voert benchmark en analyse uit: waar wijkt Medemblik af en welke bouwstenen zijn er?
10 maart 2025	Themabijeenkomst ‘Ombuigingen 2026-2029’ met de raad.
31 maart 2025	Eindrapport Ombuigingen: potentieel langs vier categorieën.
Januari 2026	Start Project Ombuigingen (categorie ‘Anders organiseren’).

GEMEENTE Medemblik

Eindrapport Ombuigingen

31 maart 2025: vier categorieën met ieder een eigen potentieel

Realistisch begroten	Anders organiseren	Beleidskeuzes	Belastinginkomsten
€ 3,8 miljoen	€ 2,2 miljoen	€ 6,2 miljoen	€ 1,4 miljoen

- Het rapport bevat een potentieel aan ambtelijk geïnventariseerde ombuigingsrichtingen: van relatief eenvoudig tot complex en onzeker.

- 2026 kon volgens de inventarisatie met zeer beperkte maatschappelijke en interne effecten worden opgevangen via ‘Realistisch begroten’.
  Financieel technisch verwerkt bij Voorjaarsnota 2025 en Begroting 2026.

- Begin dit jaar gestart met Project Ombuigingen; traject ‘Anders organiseren’.
  Financieel technisch verwerkt bij Voorjaarsnota 2025 (met ingroeipad).
  50% vanaf 2028, daarna met jaarlijkse toename van 10%.
  Het daadwerkelijk te realiseren bedrag wordt projectmatig onderzocht.

GEMEENTE Medemblik

Waarom nu het gesprek met u als raad?

Van ‘inzicht’ naar bestuurlijk bruikbare keuzes

- De financiële opgave raakt aan keuzes over taken, ambities, serviceniveaus, voorzieningen en inkomsten.

- Vanaf 2028 is het niet voldoende om alleen technisch of organisatorisch te optimaliseren.

- Daarom bereiden we een zorgvuldig vervolgproces voor, waarin u eerst via een startnotitie de opdracht richting de Voorjaarsnota 2027 bepaalt.

  Daarvoor is nu nodig: een gedeeld beeld van de financiële opgave en duidelijkheid over het proces en uw informatiebehoefte.

GEMEENTE Medemblik

3. Verbreding Project Ombuigingen

Waar om is verbreding noodzakelijk en hoe gaan we dat aanpakken?

GEMEENTE Medemblik

Waarom verbreden?

De opgave is breder dan organisatie en efficiency alleen

- Realistisch begroten (€ 3,8 miljoen) is vanaf 2026 verwerkt in het financiële beeld.
- Anders organiseren (€ 2,2 miljoen) blijft noodzakelijk, maar het financiële effect is deels onzeker en niet voldoende voor de totale opgave.
- De Voorjaarsnota 2026 laat opnieuw een structureel tekort vanaf 2028 zien, ook met een deel van het potentieel uit Anders organiseren verwerkt.
- Daarom moeten ook Beleidskeuzes en Inkomstenmaatregelen in samenhang worden voorbereid.

GEMEENTE Medemblik

De verbrede ombuigingsopgave

Vier invalshoeken, één gezamenlijke opgave

1.
Realistisch begroten

Financieel technisch verwerkt

2.
Anders organiseren

Financieel technisch verwerkt en loopt projectmatig door

3.
Beleidskeuzes

Aan projectscope toegevoegd

4.
Inkomsten

Aan projectscope toegevoegd

- Organisatorische maatregelen, beleidskeuzes en inkomstenmaatregelen worden in samenhang beoordeeld.
- Keuzes kunnen raken aan taken, ambities, serviceniveaus, tarieven, projecten en uitvoeringscapaciteit.
- Het project bereidt feitelijk, financieel en procesmatig voor; politieke keuzes blijven aan college en raad.

GEMEENTE Medemblik

Trechteraanpak

Van brede verkenning naar bestuurlijk bruikbare keuzes

Groslijst
Totaaloverzicht van mogelijke knoppen

Keuzekaarten
Bandbreedtes, effecten, risico's en aandachtspunten

Businesscases
Uitwerking van geselecteerde maatregelen

Begroting 2028
Besluitvorming via reguliere P&C-cyclus

Wanneer en hoe wilt u als raad in dit proces worden betrokken?

Voorgestelde lijn:
Startnotitie: u bepaalt de opdracht richting de Voorjaarsnota 2027
Voorjaarsnota 2027: u maakt keuzes over de invulling van de opdracht
Begroting 2028: u besluit over de financiële verwerking van de uitgewerkte maatregelen

GEMEENTE Medemblik

Wat moet een keuzekaart op hoofdlijnen zichtbaar maken?

Van euro’s naar consequenties

- Financieel effect: structureel/incidenteel, bandbreedte, ingroeipad en onzekerheid.
- Maatschappelijk effect: inwoners, ondernemers, verenigingen, kernen en kwetsbare groepen.
- Uitvoerbaarheid: capaciteit, planning, randvoorwaarden, frictiekosten en risico’s.
- Bestuurlijke impact: ambities uitwerking coalitieprogramma, lopende projecten, serviceniveaus en beleidsruimte.
- Juridische ruimte: wettelijk, niet-wettelijk en bovenwettelijk.

GEMEENTE Medemblik

Waarom tijdige voorbereiding noodzakelijk is

Zonder voorbereiding neemt onze handelingsruimte af

- Niet iedere maatregel hoeft bij de Voorjaarsnota 2027 al volledig uitgewerkt te zijn.
  Bij de Voorjaarsnota maakt u keuzes over de invulling van de opdracht. Geselecteerde maatregelen worden daarna via businesscases verder verdiept richting de Begroting 2028.

- Capaciteit, data en prioritering bepalen tempo en diepgang van de uitwerking. Niet alle onderwerpen kunnen gelijktijdig en met dezelfde diepgang worden onderzocht.

- Zonder tijdige voorbereiding verliezen we handelingsruimte. Keuzes moeten dan later mogelijk sneller, ingrijpender en onder grotere tijdsdruk worden genomen.

- Bij onvoldoende structureel en reëel begrotingsevenwicht kan de provincie preventief toezicht instellen. De begroting en begrotingswijzigingen moeten dan vooraf door de provincie worden goedgekeurd, waardoor onze eigen financiële handelingsvrijheid afneemt.

- Door nu een onderbouwd pakket aan opties uit te werken, houden college en raad zelf regie over het moment, de omvang en de maatschappelijke impact van maatregelen.

GEMEENTE Medemblik

Wat vraagt deze aanpak?

Tijdelijke extra inzet om structurele keuzes zorgvuldig voor te bereiden

- Het spoor Anders organiseren loopt projectmatig door. Daadwerkelijke besparing is nog onzeker en moet projectmatig worden geconcretiseerd.

- De verbreding met de sporen Beleidskeuzes en Inkomsten vraagt aanvullende capaciteit voor financiële analyse, projectondersteuning, onderzoek en specialistische expertise.

- Het college bereidt de benodigde besluitvorming hierover voor.

- De raad wordt op korte termijn via een informatienota geïnformeerd over de financiële gevolgen en het vervolgproces.

GEMEENTE Medemblik

4. Rol van u als raad

Wat heeft u nodig om straks noodzakelijke keuzes te kunnen maken?

GEMEENTE Medemblik

Wat vragen we vanavond van u als raad?

Vanavond richting geven aan de voorbereiding; later besluiten over concrete keuzes

Vanavond

- Welke informatie heeft u nodig om een ombuigingsrichting goed te kunnen beoordelen en afwegen?
- Welke gevolgen en effecten moeten bij ombuigingsrichtingen inzichtelijk worden gemaakt?
- Welke aandachtspunten, randvoorwaarden of dilemma's wilt u meegeven?
- Hoe wilt u betrokken worden bij het vervolg richting de Voorjaarsnota 2027 en Begroting 2028?

Later

- Startnotitie: u bepaalt de opdracht richting de Voorjaarsnota 2027
- Voorjaarsnota 2027: u maakt keuzes over de invulling van die opdracht
- Begroting 2028: u besluit over de financiële verwerking van de uitgewerkte maatregelen

Vanavond bereiden we de besluitvorming voor; we nemen nog géén besluiten over maatregelen of de omvang van de ombuigingsopgave.

GEMEENTE Medemblik

Dilemma’s die we niet kunnen ontwijken

Het gesprek gaat niet alleen over geld, maar over keuzes voor Medemblik

- Ambities versus uitvoeringscapaciteit: niet alles kan (tegelijk), wanneer wat wel?
- Voorzieningen en serviceniveau versus financieel houdbaar perspectief.
- Lokale lasten verhogen versus uitgaven verlagen.
- Snel financieel effect versus zorgvuldig besluitvormingsproces.
- Korte termijn besparing versus structurele financiële duurzaamheid.

GEMEENTE Medemblik

5. Break-out

Uw input voor het vervolgproces

GEMEENTE Medemblik

Break-outs: vier vragen

Doel: input ophalen voor het vervolgproces en de voorbereiding van de startnotitie

1.
Welke informatie heeft u nodig om een ombuigingsrichting goed te kunnen beoordelen en afwegen?

2.
Welke gevolgen en effecten moeten bij ombuigingsrichtingen inzichtelijk worden gemaakt?

3.
Welke aandachtspunten, randvoorwaarden of dilemma's wilt u meegeven?

4.
Hoe wilt u betrokken worden bij het vervolg richting de Voorjaarsnota 2027 en Begroting 2028?

Werkwijze: bespreek per groep, noteer kernpunten en koppel plenair terug.

GEMEENTE Medemblik

Wat gebeurt er met de opbrengst?

Van gesprek naar betere besluitvoorbereiding

- Uw informatiebehoefte wordt meegenomen in de wijze waarop ombuigingsrichtingen worden uitgewerkt en gepresenteerd.

- Aandachtspunten, randvoorwaarden en dilemma's worden betrokken bij de bestuurlijke voorbereiding en afweging.

- Uw wensen over hoe en wanneer u betrokken wilt worden, worden gebruikt om het vervolgproces richting de Voorjaarsnota 2027 en Begroting 2028 verder vorm te geven.

GEMEENTE Medemblik

Vervolgstappen in hoofdlijnen

- Themabijeenkomst Financieel perspectief: context, aanpak en ophalen input.
- Startnotitie met opdracht voorafgaand aan de Voorjaarsnota 2027.
- Groslijst: totaaloverzicht mogelijke maatregelen, beleidskeuzes en inkomstenmaatregelen.
- Keuzekaarten/quickscans: haalbaarheid, effecten, risico's, uitvoerbaarheid.
- Voorjaarsnota 2027: bestuurlijk keuzemoment.
- Businesscases voor geselecteerde maatregelen.
- Begroting 2028: financiële verwerking via reguliere P&C-cyclus.

GEMEENTE Medemblik

Vragen

Heeft u nog vragen?

GEMEENTE Medemblik